

LIETUVOS BENDRUOMENINIŲ ORGANIZACIJŲ (BO) VEIKLOS GALIMYBIŲ IR POREIKIŲ TYRIMAS

2021, LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

ATASKAITĄ PARENGĖ: DR. JURGA BUČAITĖ-VILKĖ, VDU, DR. VIKTORIJA
BARANAUSKIENĖ, LIETUVOS SOCIALINIŲ MOKSLŲ CENTRAS

Apklauso tikslai ir imtis

Lietuvos bendruomeninių organizacijų (toliau - BO) apklausa atlikta vykdant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos priemonės “Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2021 metais atrankos konkurso” projektą (Nr. NOBP01272).

Tikslas – ištirti esamą Lietuvos vietos bendruomeninių organizacijų (toliau – BO) situaciją, išanalizuoti stipriąsias ir silpnąsias BO sritis bei atskleisti jų veiklos galimybes ir poreikius.

Apklauso laikotarpis: kiekybinė apklausa, 2021 m. gegužės – birželio mėn. (apklausa.lt), viso apklausta 503 BO iš visos Lietuvos (miesto – 249, kaimo – 2004).

Galutinė imtis: 503 Lietuvos BO organizacijos, iš jų miesto sudaro 9,1 proc. (arba 46 organizacijos), kaimo – 90,9 proc., t. y. 457 organizacijos. Didžioji dalis – asociacijos.

Dauguma aktyvių „tipinių“ narių: vyrai, vidutinio darbingo amžiaus (ypač kaime), dirbantys.

Apklauso metodologija: anketos klausimai

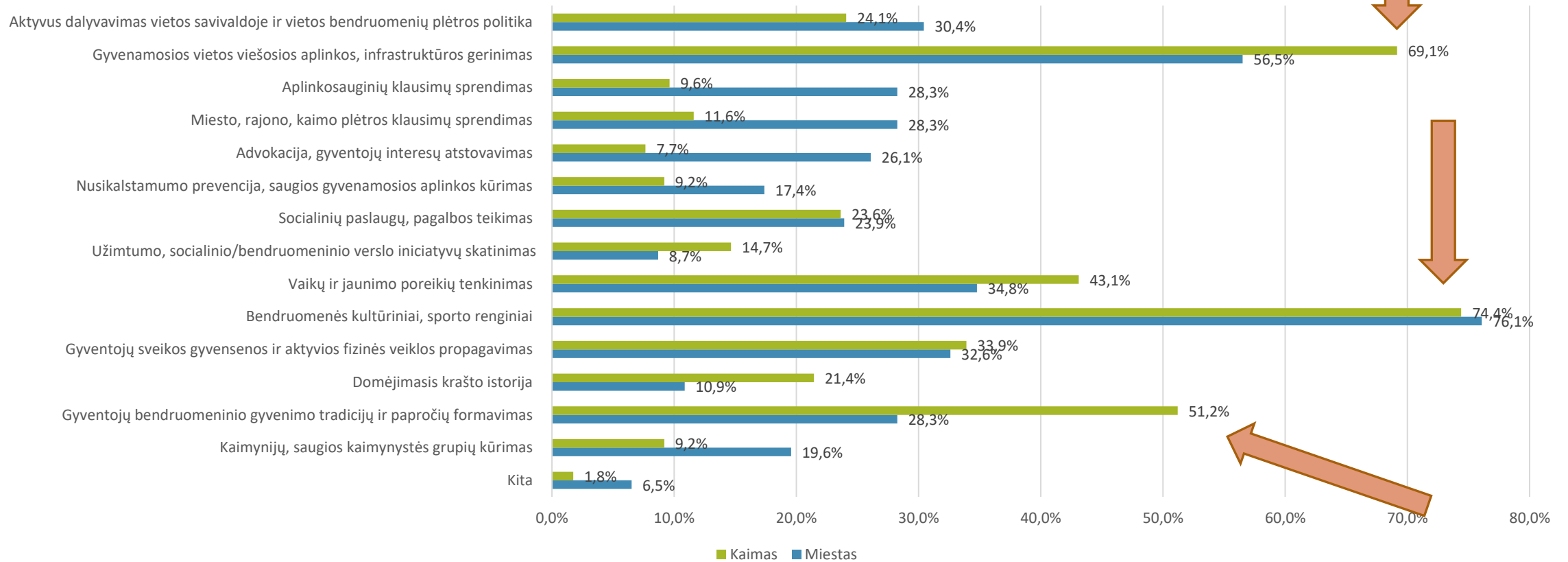
Nr.	Klausimų blokas	Anketos klausimai
1.	Įsitraukimo į BO veiklą motyvų vertinimas. BO vykdomos veiklos profilis.	BO organizacinės veiklos profilis ir socialiniai-demografiniai narių profiliai. BO paskirtis ir numatyti veiklos tikslai; vykdomų veiklų profilis. Motyvai, skatinantys dalyvauti BO veikloje; Priežastys, mažinančios dalyvavimą BO veikloje. BO aktyvaus nario, dalyvio socialinis-ekonominis profilis; BO administravimas ir vadyba; Bendradarbiavimo ryšiai su kitomis suinteresuotomis šalimis; BO narių dalyvavimas bendruomenės svarbių klausimų svarstyme ir sprendimų priėmime, Pagrindinės BO problemos, su kuriomis susiduriama.
2.	BO žmogiškieji išteklių	Samdomų darbuotojų skaičius, veiklos organizavimas; vadybiniai gebėjimai.
3.	BO finansavimo šaltiniai	BO projektinės veiklos vykdymo galimybės; BO metinės pajamos ir biudžeto struktūra.
4.	BO infrastruktūros ir organizaciniai išteklių	BO turimos patalpos ir jų naudojimo galimybės. BO turima įranga ir kita reikalinga biuro infrastruktūra.
5.	BO galimybės perimti dalį paslaugų ir jas teikti	Paslaugų trūkumas gyvenamojoje teritorijoje; Socialinių grupių poreikiai atskiroms paslaugoms; BO galimybės teikti paslaugas įvairiose veiklų grupėse; Reikalinga parama tolimesniam BO veiklos vystymui.

Horizontalusis bendruomenės pjūvis - apima santykius tarp individų ar jų grupių tam tikroje geografinėje vietovėje ar teritorijoje.

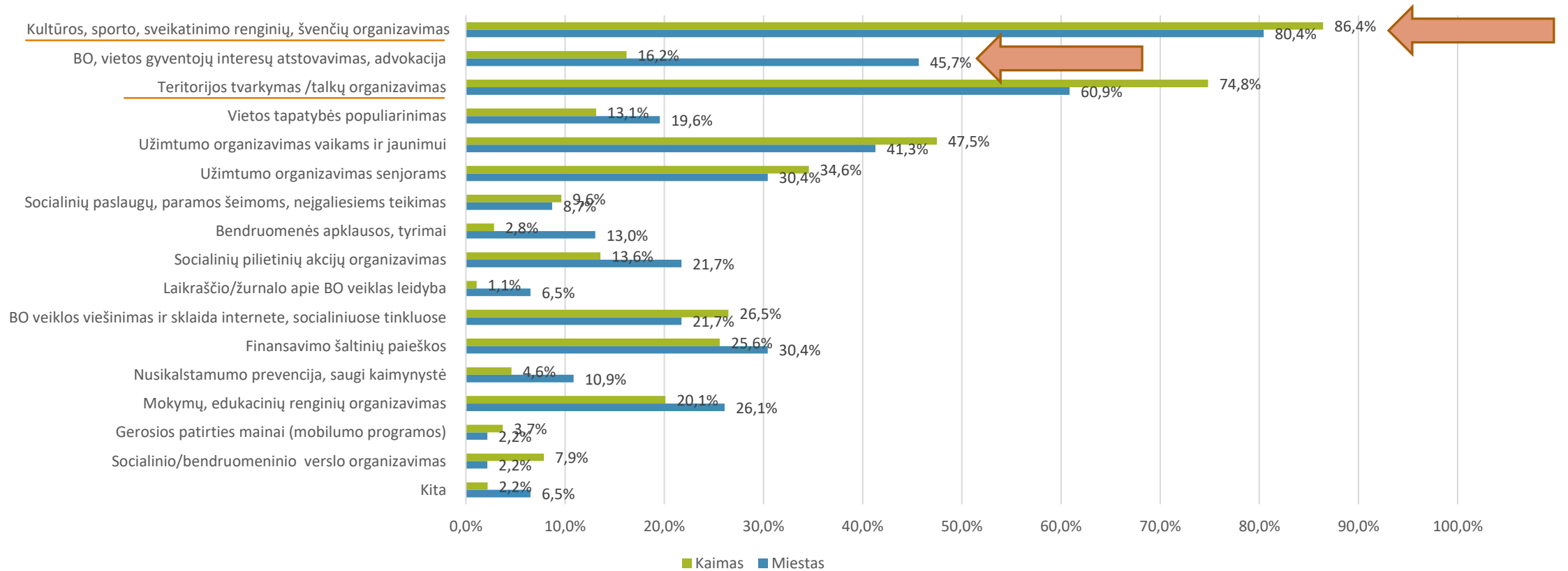
Vertikalusis pjūvis – tai santykiai tarp gyventojų ar interesų grupių, bei santykiai tarp interesų grupių ir savivaldos institucijų, valstybinių ar biudžetinių organizacijų.

Bendruomenės „dviprasmiškumas“

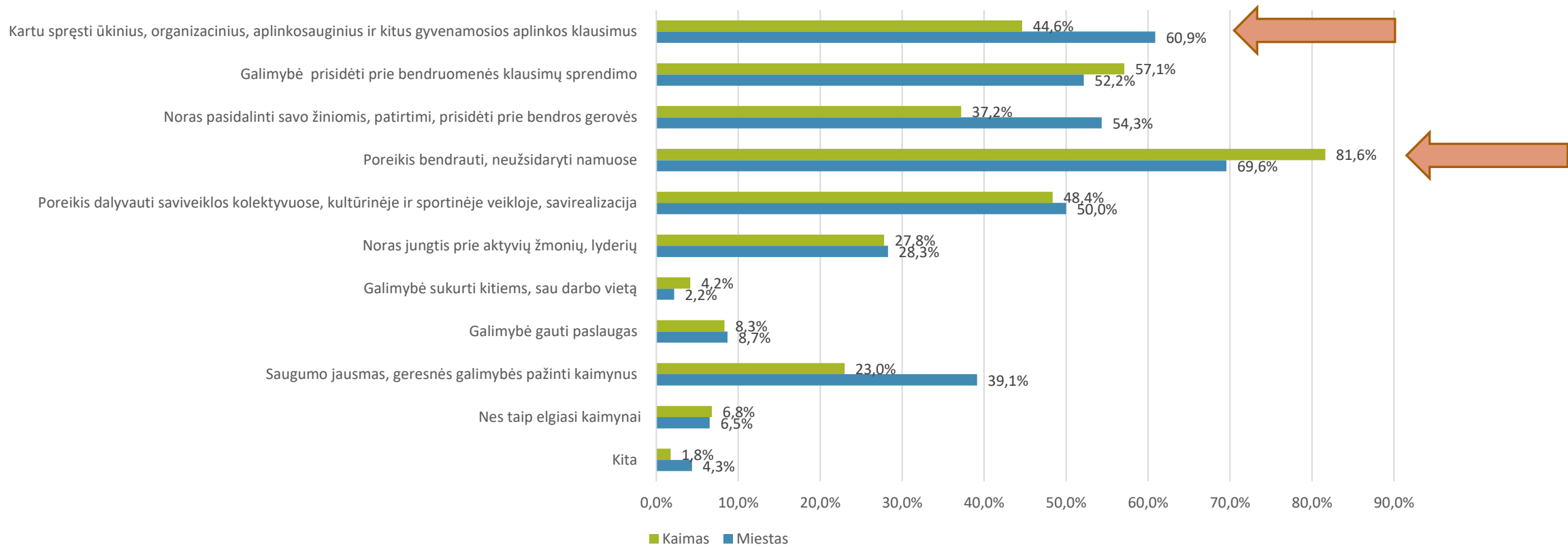
(1) Tikslai ir veikla: BO paskirtis ir tikslai – norime kultūros, bendravimo ir gražios aplinkos

(1) Tikslai ir veikla: vykdomos veiklos sritys kaimo ir miesto organizacijose – svarbiausia kultūra ir šventės

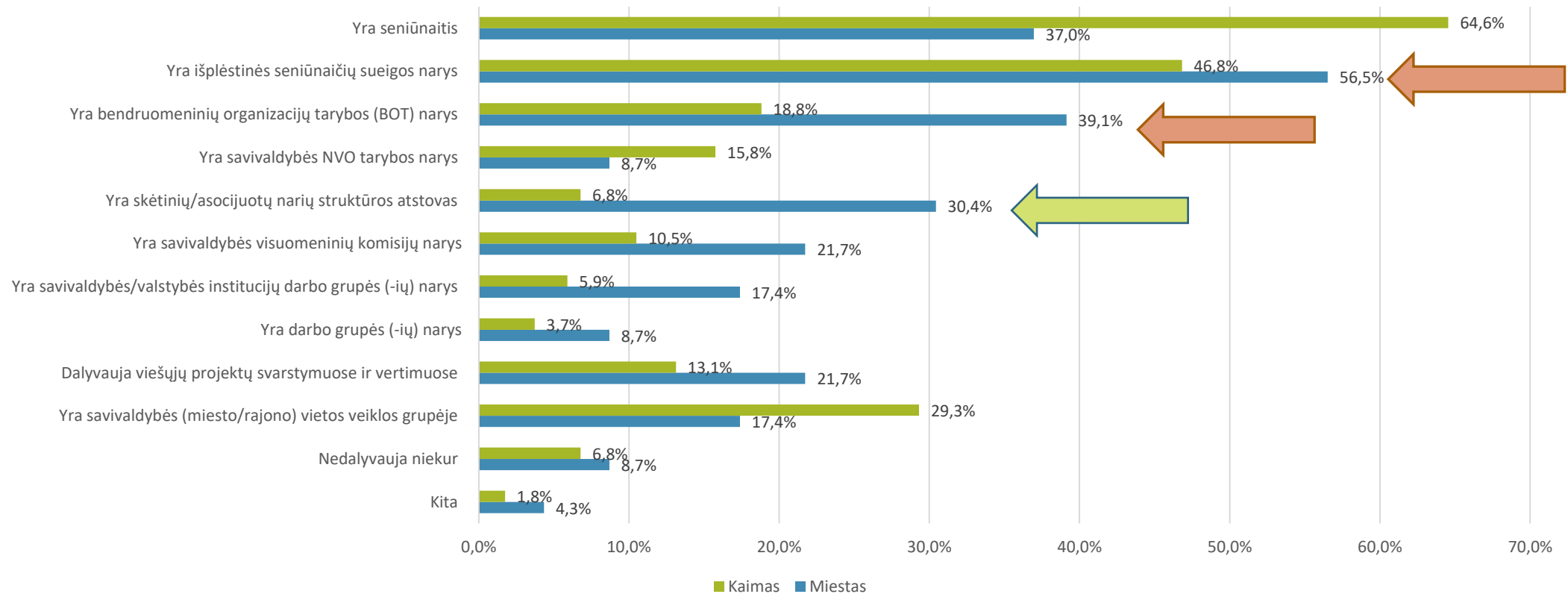
(1) Tikslai ir veikla: gyventojų motyvai dalyvauti BO veiklose – norime bendravimo ir socializacijos, mažiau politikos

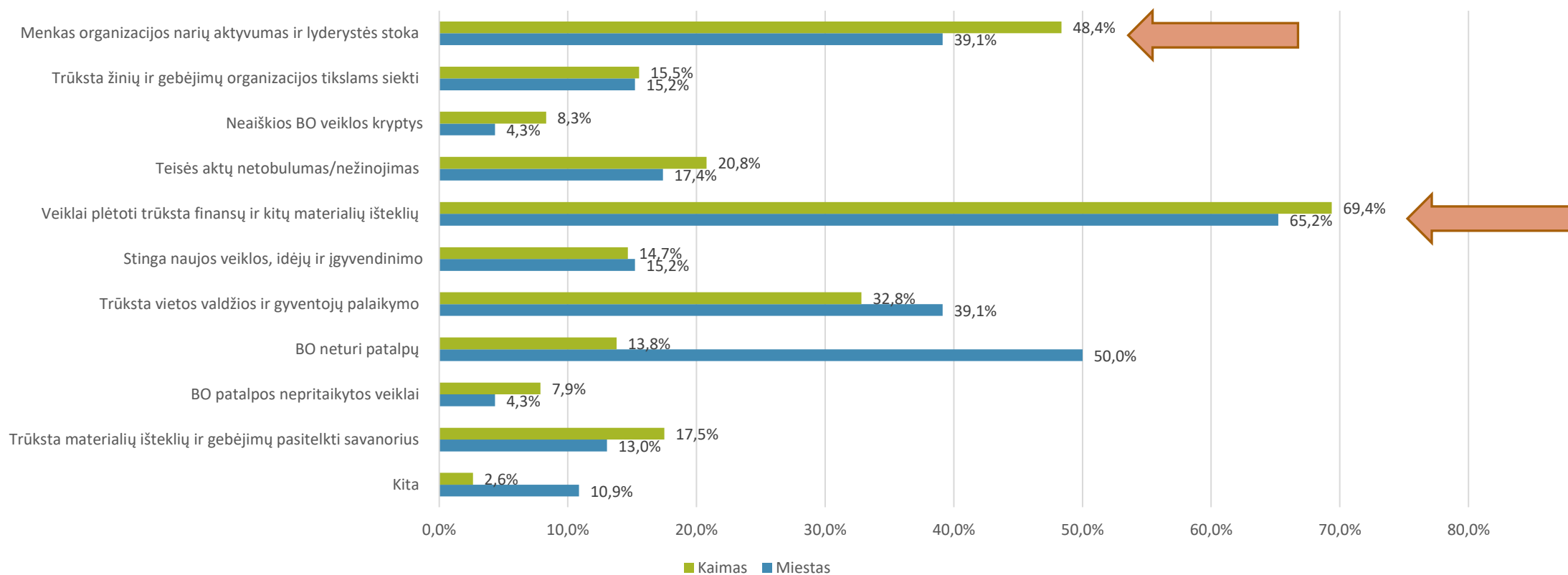
(2) Veiklos vykdymas: su kokiais partneriais bendradarbiaujama

Miesto BO	Kaimo BO
Stiprūs ryšiai: seniūnijos (41,3 proc.), miesto ar rajono savivaldybės administracijos (26,1 proc.), policija (34,8 proc.) ir kitos bendruomeninės organizacijos (23,9 proc.).	Stiprūs ryšiai: seniūnijos (53,6 proc.), miesto ar rajono savivaldybės administracijos (60 proc.), taip pat rajonų vietos veiklos grupės, kitos bendruomeninės organizacijos (46 proc.), bibliotekos, kultūros centrai, verslo įmonės ar ūkininkai.
Silpni ryšiai: ikimokyklinio ugdymo įstaigos (virš 54 proc.), bibliotekos (54,3 proc.), verslo įmonės, ypač mažai partnerystės palaikoma su kultūros centrais.	Silpni ryšiai: ikimokyklinio ugdymo įstaigos (36 proc.), mokyklos ar kitomis ugdymo įstaigos (26,9 proc.).

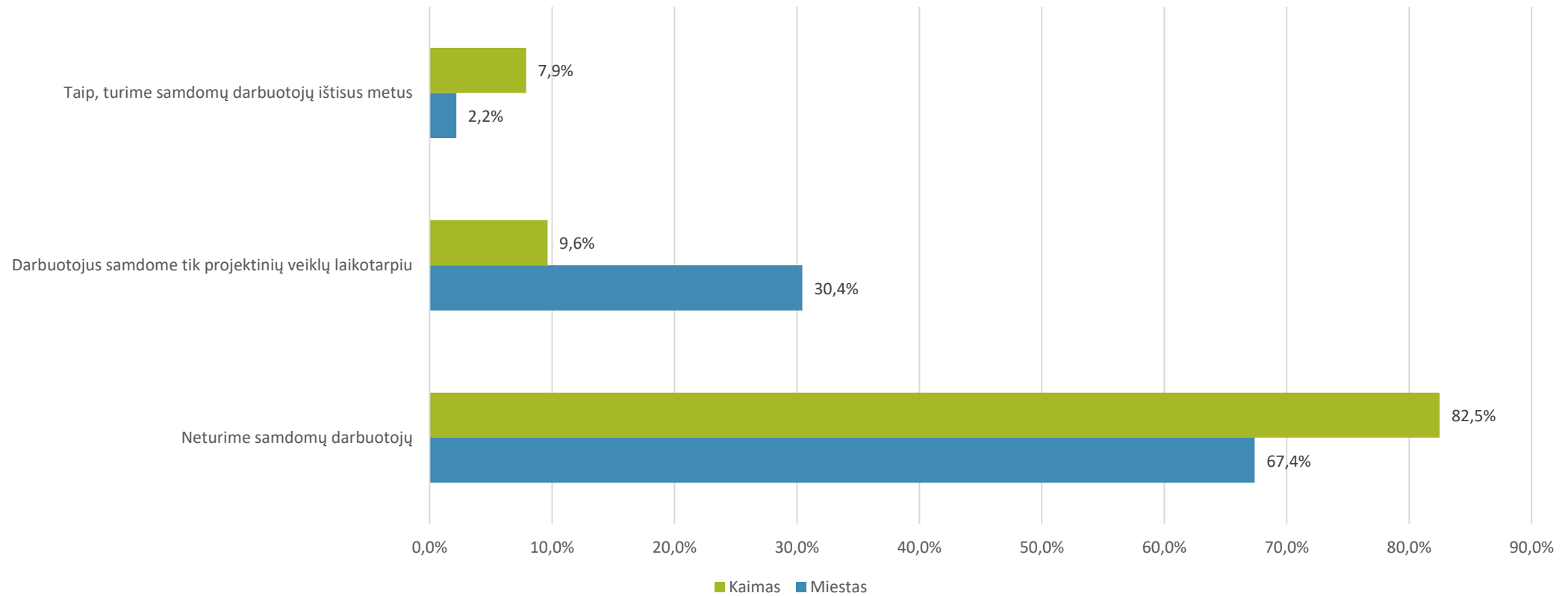
(2) Veiklos vykdymas: kokie nariai dalyvauja

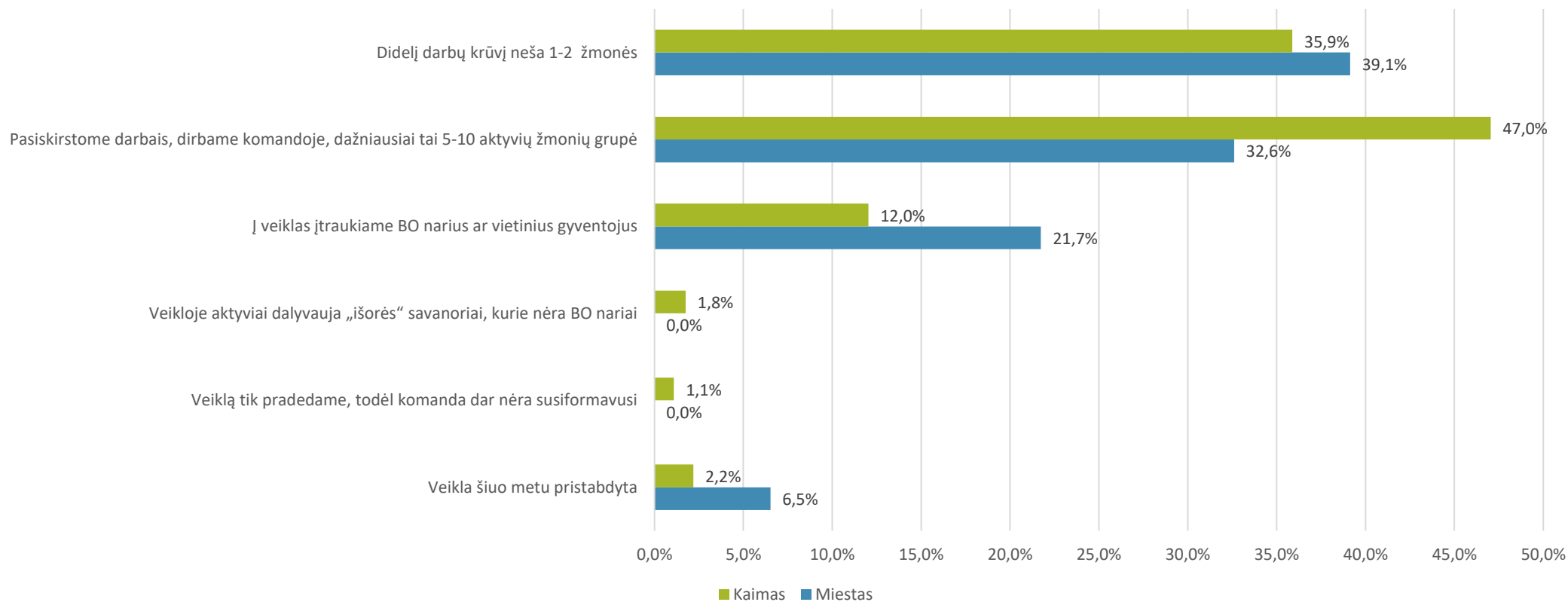
(2) Veiklos vykdymas: Pagrindinės veiklos vykdymo problemos – trūksta lyderystės ir pinigų

(3) Žmogiškieji ištekliai: nėra samdomų darbuotojų

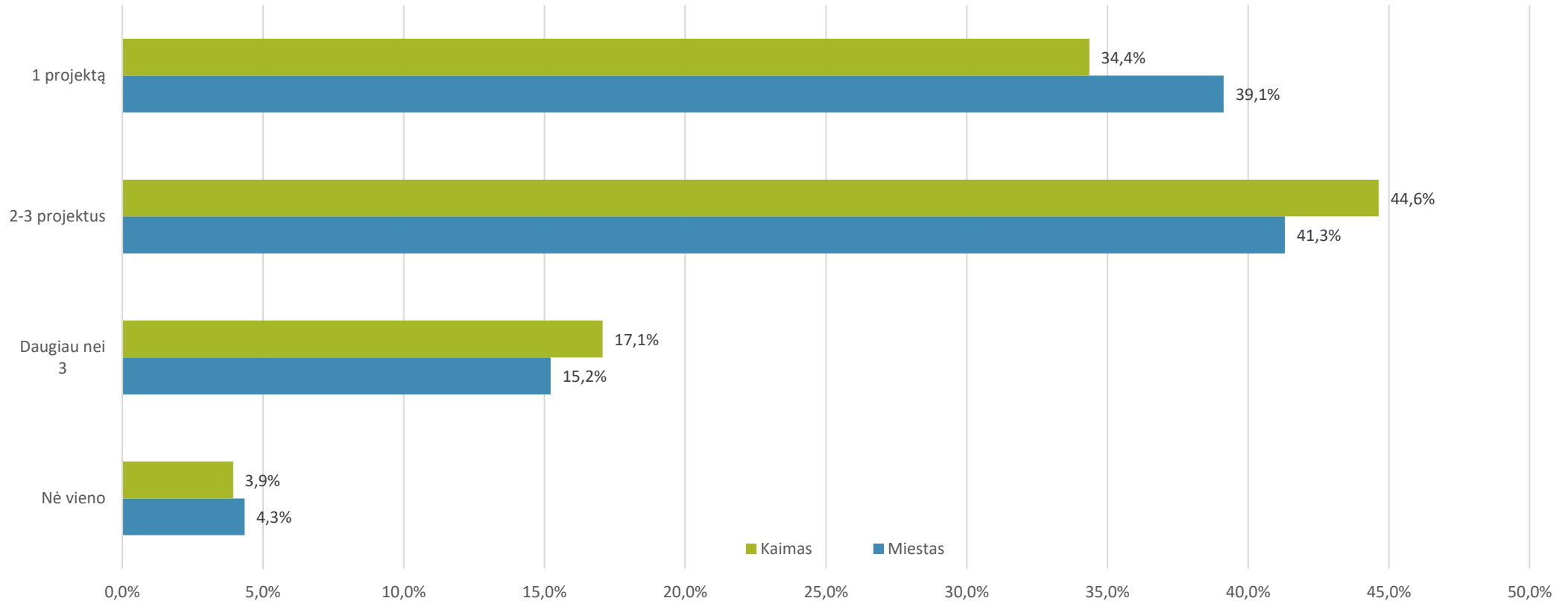
(3) Žmogiškieji ištekliai darbuojasi tik keli asmenys

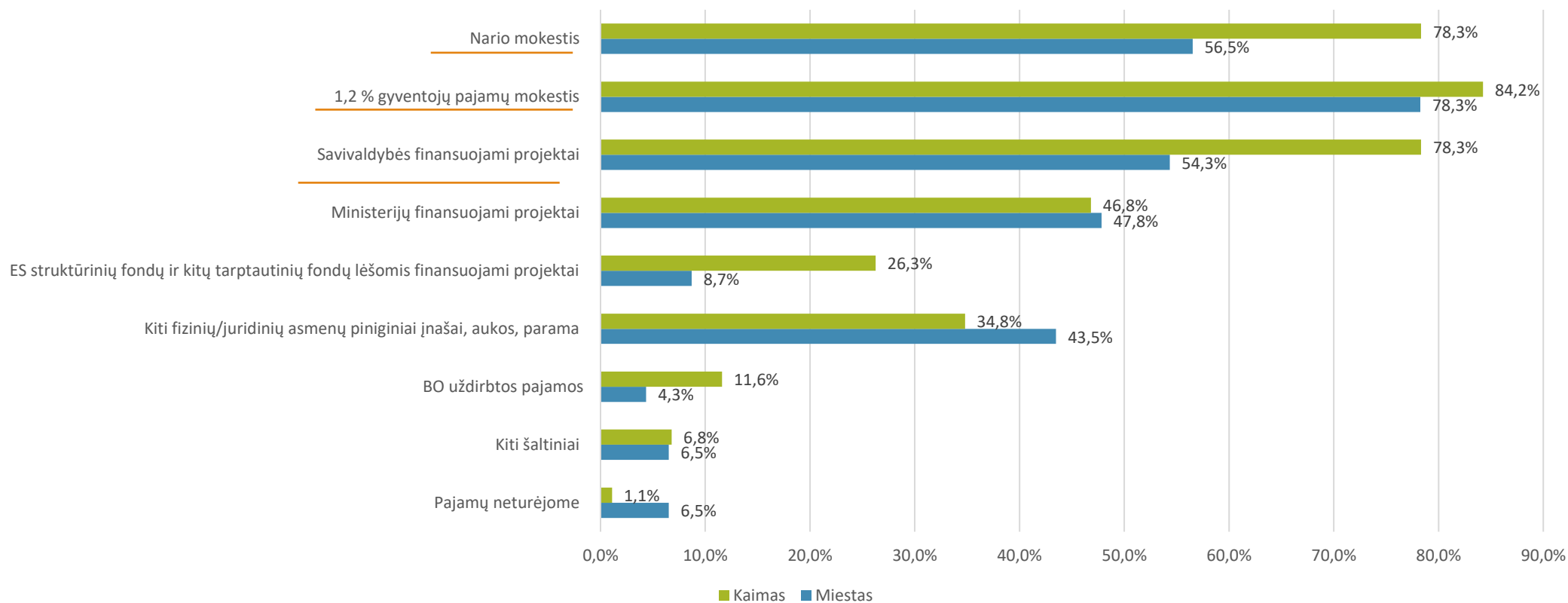
(3) Žmogiškieji ištekliai: turimi gebėjimai ir kompetencijos

Miesto BO	Kaimo BO
Pakankamai stiprūs gebėjimai: kompiuterinis raštingumas (71,7 proc.), buhalterijos tvarkymas (60,9 proc.), projektų rengimas ir administravimas (56,5 proc.).	Pakankamai stiprūs gebėjimai: kompiuterinio raštingumo srityje (63 proc.), sklaidos ir viešinimo gebėjimai (47,7 proc.), buchalterijos tvarkymas (45,5 proc.) bei projektų rengimas ir administravimas (47,9 proc.).
Silpni gebėjimai: socialinio verslo organizavimas (63 proc.), darbas su socialiai pažeidžiamomis grupėmis (34,8 proc.), darbas su vaikais ir jaunimu (34,8 proc.) ir finansinių išteklių paieška (28,3 proc.).	Silpni gebėjimai: socialinio verslo organizavimas (67,2 proc.) ir užsienio kalbų mokėjimas (42 proc.).

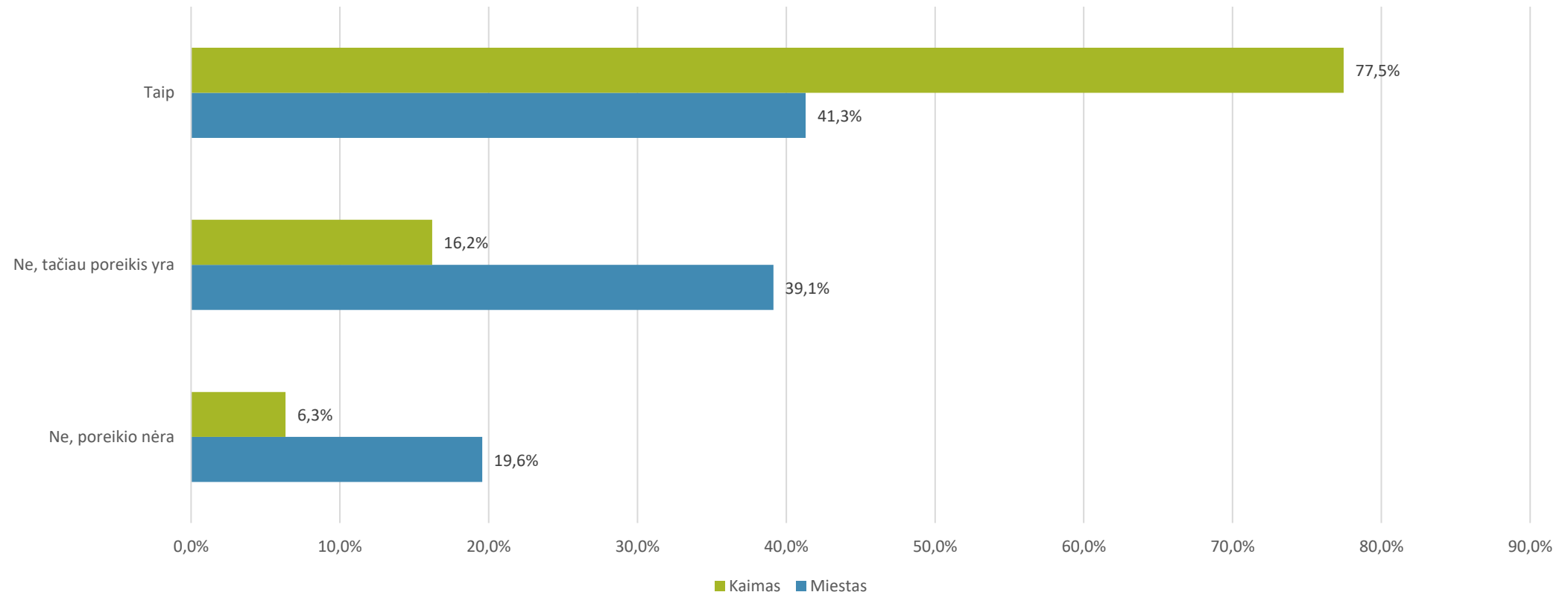
(4) Finansai: dauguma BO vykdo projektinę veiklą, bet mažokai projektų

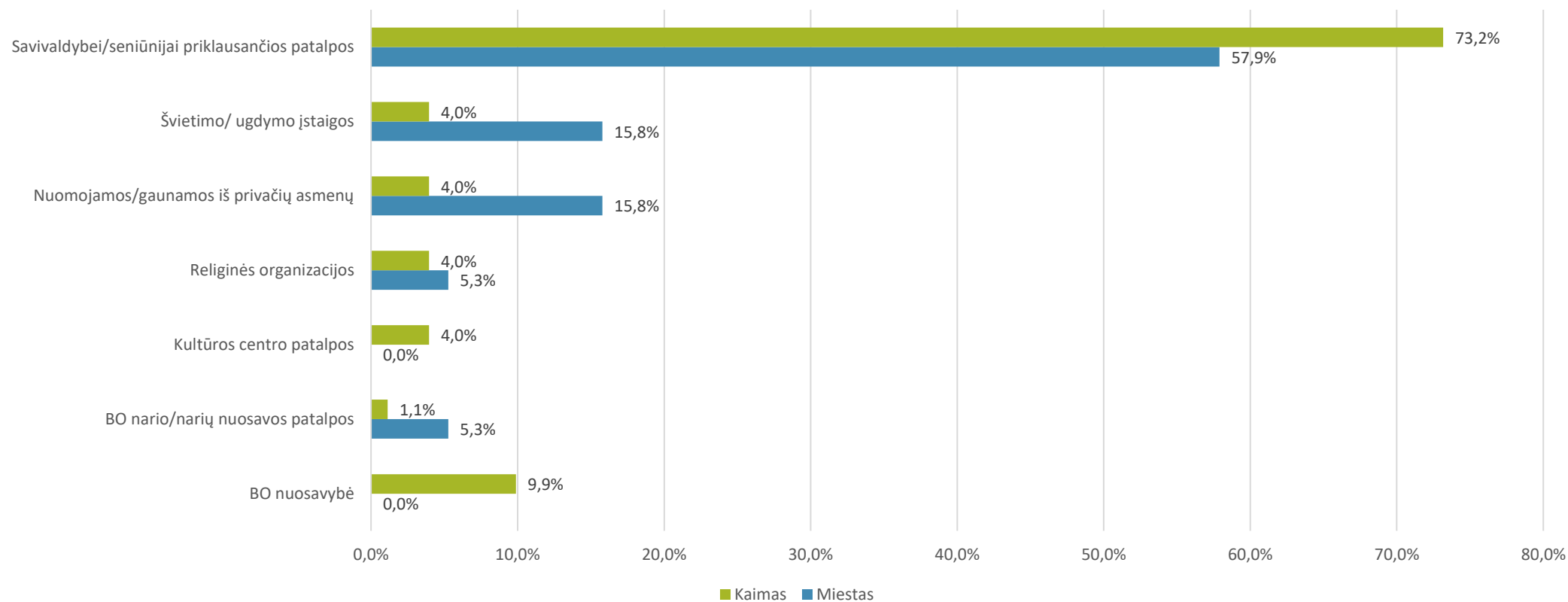
(4) Finansai: Metinių pajamų struktūra

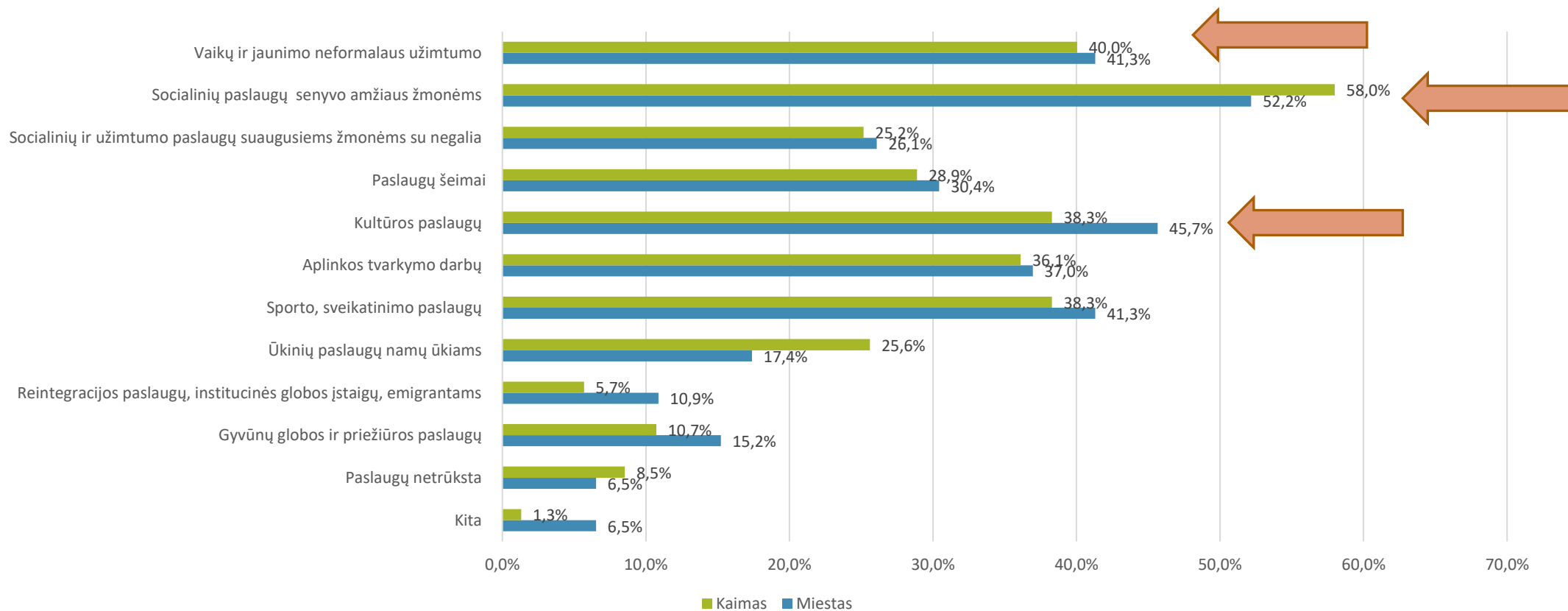
(5) Infrastruktūra: ar turite patalpas savo veiklai

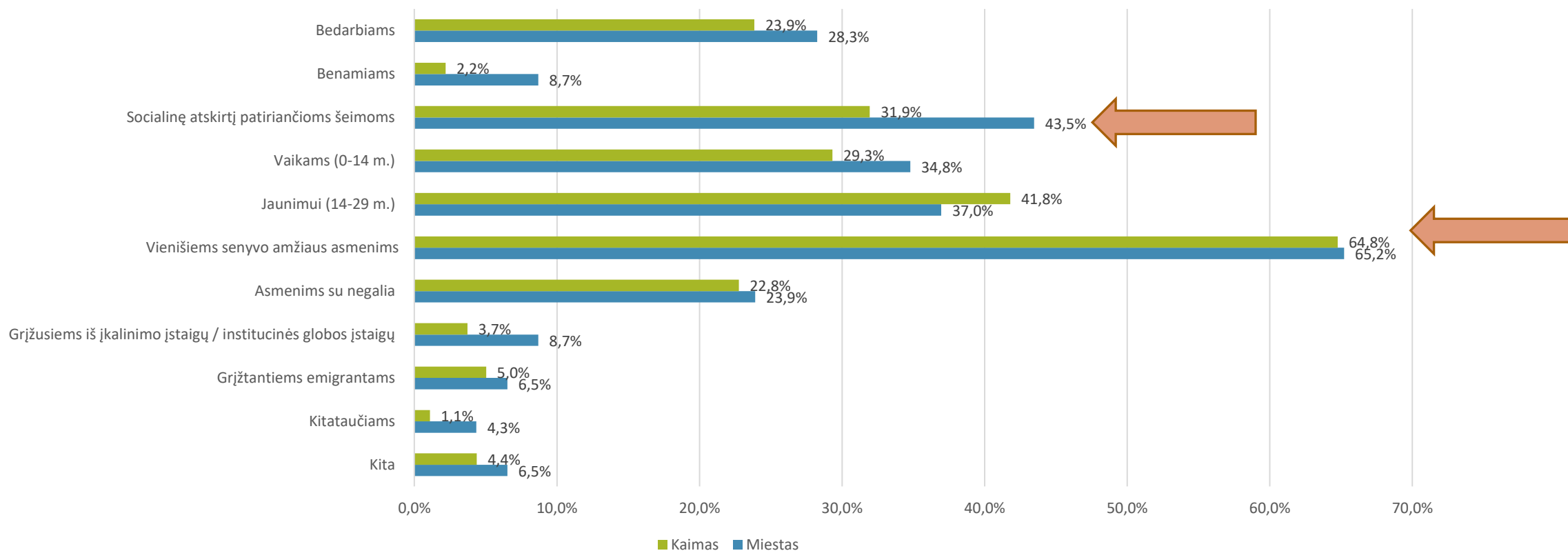
(5) Infrastruktūra: kam pieder patalpas

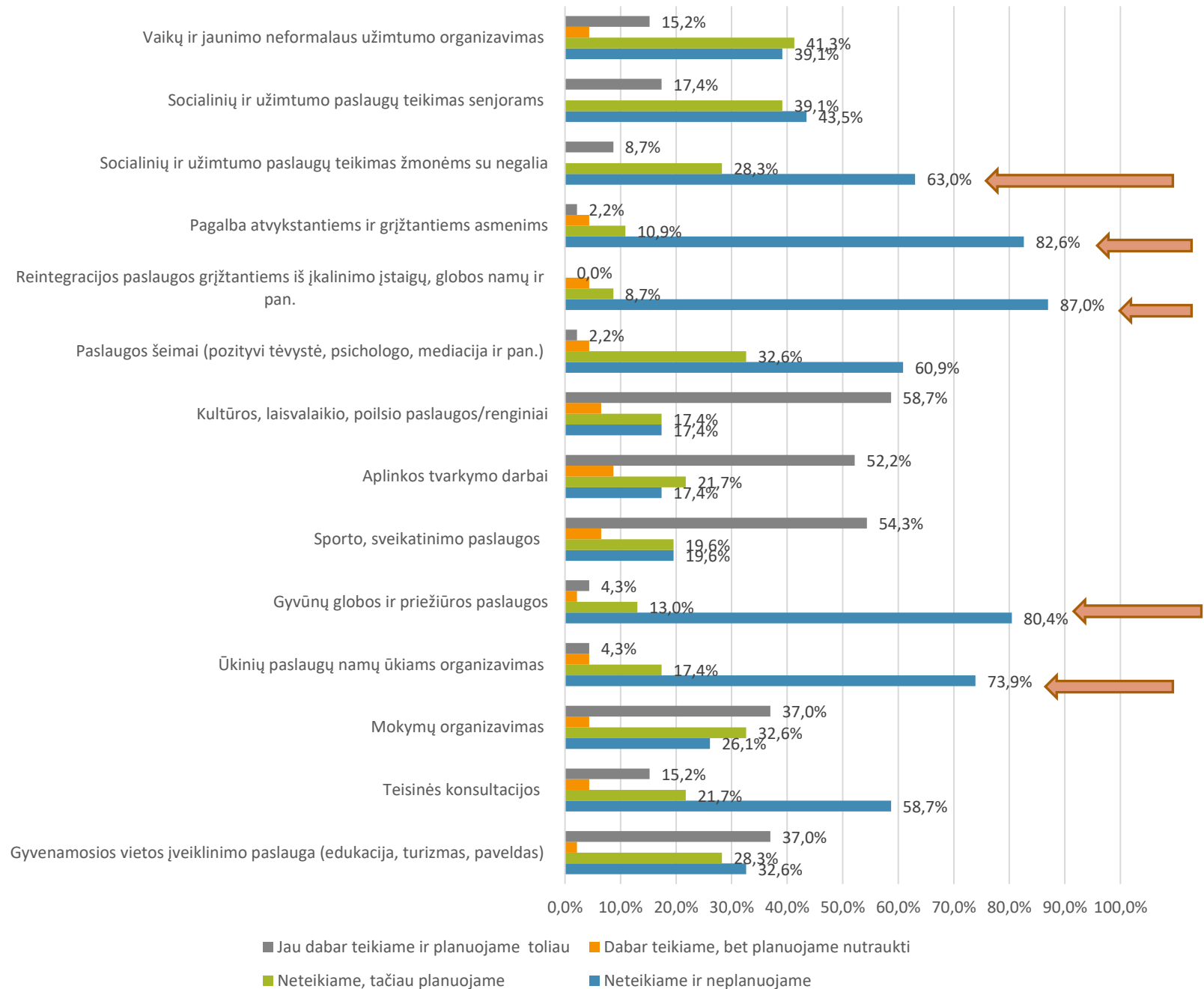
(6) PASLAUGOS: kokių paslaugų trūksta gyvenamojoje teritorijoje

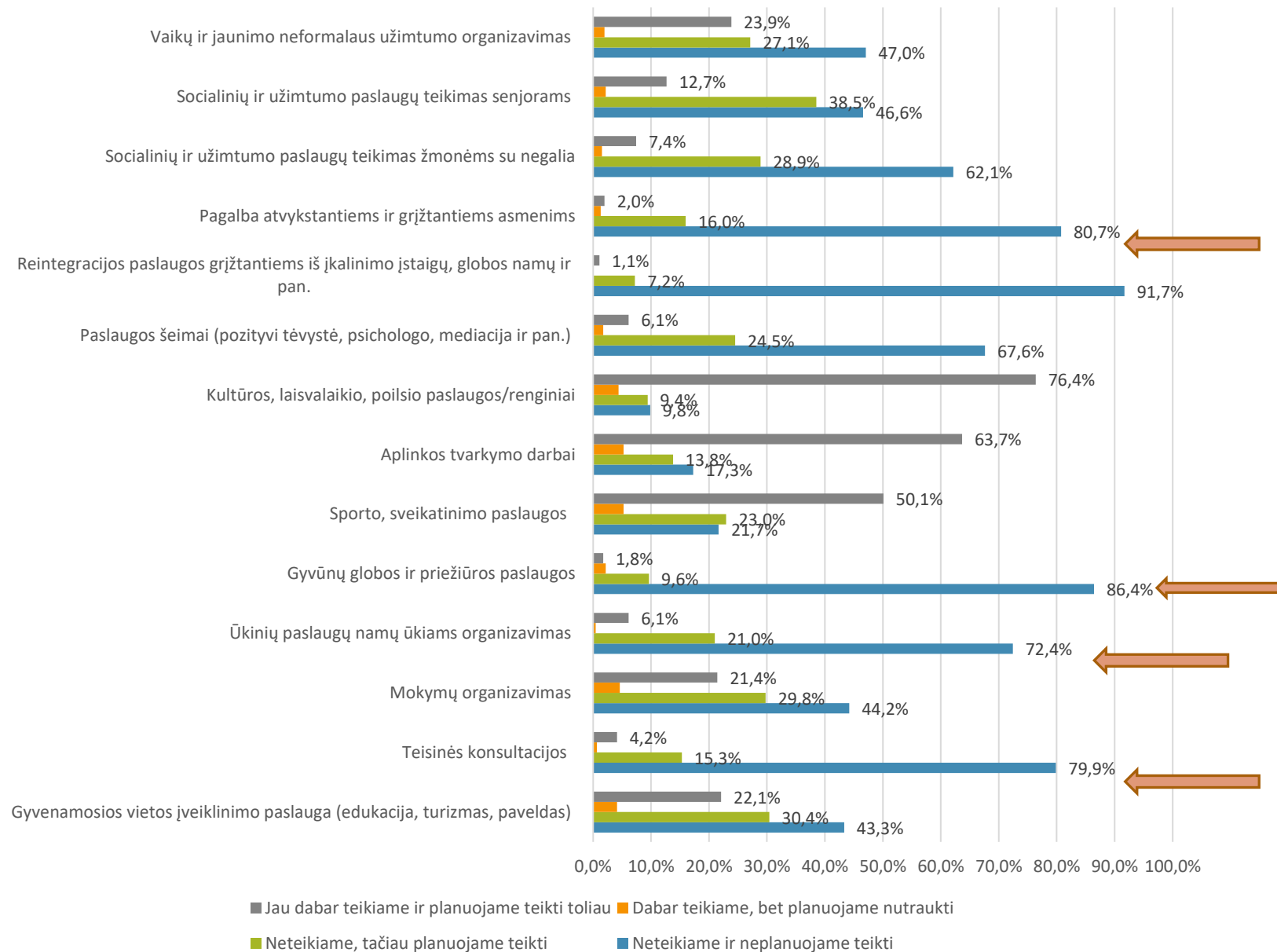
(6) PASLAUGOS: kokiai socialinei grupei labiausiai trūksta paslaugų jūsų vietovėje

(6) PASLAUGOS: galimybės teikti paslaugas miesto teritorijoje

(6) PASLAUGOS: BO galimybės teikti paslaugas kaimo teritorijoje

Pabaigai: kokių veiklų labiausiai reikėtų ateičiai

Miesto BO	Kaimo BO
PAGELBĖTŲ: idėjų ar projektų finansavimas (76,1 proc.), teisinės bazės, susijusios su bendruomenine veikla tobulinimas (63 proc.), tinkamų patalpų panaudojimas lengvatinėmis sąlygomis (54,3 proc.), aktyvesnis ryšiai su verslu (47,8 proc.).	PAGELBĖTŲ: BO idėjų ir projektų finansavimas (76,4 proc.), buhalterinės apskaitos suteikimas tvarkant BO dokumentaciją (70,2 proc.), teisinės bazės tobulinimas dėl bendruomeniškumo vystymo (62,4 proc.), pagalba ir konsultavimas dėl viešųjų pirkimų vykdymo (53,4 proc.).

Pabaigai, ar galime ryžtis svarstyti apie naujas bendruomeninės veiklos gaires?

1. **KAIP IDENTIFIKUOTI TERITORINĮ KAPITALĄ.** Jeigu trūksta socio-ekonominio kapitalo, tai galbūt kapitalas yra tarp-organizacinės partnerystės tiek savivaldybės viduje, tiek regioniniu mastu? Ar teritorinis „brendas“ ir tapatybė gali būti laikomi svarbiu pagrindu įgyvendinant bendruomenines sritis?
2. **KAIP TAIKYTI TERITORINĮ EFEKTYVUMĄ** - Kaip išnaudoti aktyvios vietos bendruomenės potencialą? Ar gyvenimo kokybei užtenka tik socialinio kapitalo? Ar išnaudojamos smulkaus ir vidutinio verslo galimybės bei potencialas įgyvendinti mažos-apimties veiklas? Jeigu investuotume į viešąsias paslaugas, ar pasikeistų teritorijos gerovė?
3. **KAIP ĮGALINTI VIETOS VALDYSENĄ** – vietos lyderystė, tarp-institucinis kontekstas, didesnis verslo sektoriaus dalyvavimas.
4. **AUTONOMIJA IR GEROVĖS POLITIKOS SRIČIŲ DISKRECIJA** – kokias gerovės politikos sritis perduoti bendruomenėms, kokias savivaldybėms ir kaip finansuoti.
5. **MAŽOS APIMTIES** (small-scale interventions) **GEROVĖS POLITIKOS INTERVENCIJOS** – poveikis mažai teritorijai, bet didelis gyventojų gyvenimo kokybės suvokimui.
6. **INTEGRUOTOS VIETOS PREKIŲ IR PASLAUGŲ, KURIANČIŲ VERTĘ SISTEMOS** (*integrated local production systems*) – pavyzdžiui, kultūrinio turizmo srityje.

Ačiū ir linkime visiems gražių ateinančių
švenčių!

